

Roman Z. Morawski

ETYCZNE ASPEKTY
DZIAŁALNOŚCI
BADAWCZEJ
W NAUKACH EMPIRYCZNYCH

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA	7
1. WPROWADZENIE	13
1.1. Społeczny kontekst powstania książki	13
1.2. Merytoryczny zakres książki	17
2. ELEMENTY METAETYKI I ETYKI OGÓLNEJ	20
2.1. Pojęcia podstawowe	20
2.2. Wybrane koncepcje etyki zachodniej	34
2.3. Etyka a inne obszary aktywności społecznej	48
3. OGÓLNE ZASADY DOKONYWANIA WYBORÓW MORALNYCH	54
3.1. Dylemat moralny	54
3.2. Wybrane schematy myślenia etycznego	60
3.3. Teoria decyzji a myślenie etyczne	67
4. EPISTEMOLOGICZNE TŁO ETYKI BADAŃ NAUKOWYCH	74
4.1. Pojęcia podstawowe	74
4.2. Kwestia prawdy	77
4.3. Metoda naukowa	81
4.4. Modelowanie matematyczne i pomiar	85
5. SYSTEM WARTOŚCI ZWIĄZANYCH Z NAUKĄ	93
5.1. Typologia wartości	93
5.2. Konflikty wartości	105
6. OGÓLNE ZAGADNIENIA ETYKI BADAŃ NAUKOWYCH	112
6.1. Założenia metaetyczne	112
6.2. Typologia naruszeń etycznych i ich przyczyny	115

6.3. Ewolucja etyki badań naukowych w XX wieku	119
6.4. Wybór problematyki badawczej	120
6.5. Wybór metodyki prowadzenia badań	125
7. ETYCZNE ASPEKTY EKSPERYMENTOWANIA	130
7.1. Typologia naruszeń etycznych związanych z eksperymentowaniem	130
7.2. Eksperymentowanie na ludziach i zwierzętach	131
7.3. Zbieranie i obróbka danych eksperymentalnych	137
7.4. Techniczna infrastruktura eksperymentowania	143
8. ETYCZNE ASPEKTY PROCESÓW INFORMACYJNYCH W BADANIACH NAUKOWYCH	147
8.1. Proces informacyjny	147
8.2. Prowadzenie dyskusji naukowej	150
8.3. Publikowanie wyników badań	157
8.4. Recenzowanie prac naukowych	171
8.5. Wnioskowanie o środki na badania	175
9. PRAWNE I ETYCZNE ASPEKTY OCHRONY WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ	178
9.1. Pojęcia podstawowe	178
9.2. Prawo autorskie	182
9.3. Prawo patentowe	192
9.4. Krytyka prawnej ochrony własności intelektualnej	200
9.5. Przyszłość prawnej ochrony własności intelektualnej	209
10. ETYCZNE ASPEKTY UŻYTKOWANIA TECHNIK INFORMACYJNYCH	216
10.1. Techniki informacyjne w dobie globalizacji	216
10.2. Zarys problematyki etycznej związanej z technikami informacyjnymi	218
10.3. Techniki informacyjne w praktyce badawczej	223
10.4. Netykieta, czyli etyka internetu	229
11. PRZYSZŁOŚĆ ETYKI BADAŃ NAUKOWYCH	239
11.1. Etyka badań technonaukowych	239
11.2. Edukacja w zakresie etyki badań naukowych	243
SPIS CYTOWANYCH ŹRÓDEŁ	247